

સબક 15 : નમાઝે ઈજરા

1. જ્યારે કોઈ માણસ મરી જાય તો તેના સૌથી મોટા દીકરા પર તેની એ બધી વાજિબાતની કઝાને અદા કરવી કે જે તેને પોતાના જીવનમાં ન બજાવી લાવ્યો હોય. આ એહતિયાતે વાજિબ છે, પરંતુ જો પિતાએ જાણી જોઈને નમાઝ છોડી દીધી હોય તો પછી દીકરા ઉપર તેની કઝાને અદા કરવી વાજિબ નથી. તેમ છતાંય જો દીકરો આવું કરે તો બહેતર છે.
2. પરંતુ જો મરનારનો સૌથી મોટો દીકરો પિતાના મોત વખતે મુકલ્લફ ન હોય અથવા તો પાગલ હોય તો પછી જ્યારે તે બાલિગ થઈ જાય અથવા તો તેનું પાગલપણું દૂર થઈ જાય તો પણ તેના ઉપર પિતાની કઝા અદા કરવી વાજિબ નથી. આવી પરિસ્થિતિમાં કોઈને કઝા અદા કરવા માટે ખર્ચ આપીને કઝા અદા કરાવવી જોઈએ, જો કે આવું કરવું પણ વાજિબ નથી, પરંતુ બહેતર છે.
3. જો સૌથી મોટો દીકરો પિતાની કઝા અદા કર્યા પહેલાં જ મૃત્યુ પામે તો બીજા દીકરા ઉપર પિતાની કઝા અદા કરવી વાજિબ નથી.
4. જો કોઈ માણસ પોતાની વસિયતમાં લખી દે કે કઈ કઈ વાજિબાતની કઝા અદા કરવી બાકી રહી ગઈ છે તો પછી જવાબદારી તેના વસીને રહેશે કે કઝા અદા કરાવે અને તે માણસનો સૌથી મોટો દીકરો આ જવાબદારીથી મુક્ત રહેશે.

5. જો કોઈ સ્ત્રી મૃત્યુ પામે તો તેના સૌથી મોટા દીકરા ઉપર વાજિબ નથી કે તેની કઝાને અદા કરે, પરંતુ જો તે આવું કરે તો બહેતર છે.

નમાઝે ઈજારા એટલે વેતન આપીને કોઈ પણ માણસને રાખીને તેને મરનારની કઝાને અદા કરવાનું કામ સોંપવું. આ વેતન નમાઝ, રોઝા અને હજની કઝાને અદા કરવા માટે આપી શકાય.

જો કોઈ માણસ કઝા નમાઝ, રોઝા કે હજને અદા કરવા માટે વેતન ન લેવા ઈચ્છે તો કોઈ વાંધો નથી, પરંતુ વેતન ન લેવાનો નિર્ણય તેનો પોતાનો હોવો જોઈએ.

જેણે મરનારની કઝાને અદા કરવાનું કામ સોંપવામાં આવે તે કાં તો આલિમ હોવો જોઈએ કે કાં તો તેની અંદર આટલી વિશેષતાઓ હોવી જોઈએ :

- નમાઝ પઢવાની રીત સારી રીતે જાણતો હોવો જોઈએ.
- જ્યારે એહતિયાત વડે કામ કરવાનો મોકો આવે તો એહતિયાત વડે કામ લઈ શકે. તેને સારી રીતે ખબર હોવી જોઈએ કે કેવા મોકા પર એહતિયાતથી કામ લેવું જરૂરી છે.

પુરૂષ વતીથી પુરૂષને, સ્ત્રી વતીથી પુરૂષ અને પુરૂષ વતીથી સ્ત્રીને નમાઝે ઈજારા પઢવા માટે વેતન ઉપર રાખી શકાય, જેનો અર્થ એ કે કોઈ સ્ત્રીને પણ નમાઝે ઈજારા પઢવા માટે રાખી શકાય.